

Teaching Reading

Okuma

Yabancı dil öğrenme sürecinde okuma becerisinin geliştirilmesi önemlidir. Okuma becerisinin geliştirilmesi, öğrencilerin farklı kültürleri tanıyabilmeleri, iletişim teknolojilerini etkin olarak kullanarak dünyadaki gelişmeleri yakından takip edebilmeleri, araştırmaları sonucunda elde ettikleri bilgileri tüm yaşamları boyunca etkin olarak kullanabilmelerine olanak tanır.

Okuma, sadece metinde yer alan kelime, söz öbeği, cümle vb.nin anlamını çözüme olarak algılanmamalıdır. Aslında okuma, öğrencinin metnin amacını tanımlayabildiği, çıkarım ve yorumlarda bulunabildiği, önemli bilgiyi önemsizden ayırt edebildiği bir süreç olarak görülmelidir. Öğrencinin kendini ifade edebilmesi, değerlendirmelerde bulunması ve öne sürülen düşüncelere katılıp katılmadığını belirtebilmesi için okuduğunu anlaması ve diğer dil becerileri ile bütünleştirerek anlatması gerekmektedir. Okumanın, kelime hazinesini geliştirmek, kelimelerin bağlam içerisinde kazandığı anlamları ayırt edebilmek, öğrenilen dilsel yapıların özgün metinlerde kullanımını görebilmek ve dilsel üretim için doğal bir bağlam oluşturmak gibi önemli işlevleri de bulunmaktadır. Okuma öğretiminin amaçları aşağıdaki gibi sıralanabilir:

1. Doğru, sürekli ve anlayarak okuma becerisi kazanmak
2. Okuma amacını (belirli bir bilgiyi edinmek, eğlenmek gibi) belirleyerek uygun okuma yöntem ve stratejilerini kullanmak
3. Söz varlığını geliştirmek
4. Okumanın bilgi kazanmanın yollarından biri olduğunu kavramak
5. Metinde yer alan kültürel öğelere ilişkin farkındalığı geliştirmek
6. Dilin doğru ve etkili kullanıldığı metinleri okuyarak anlatım gücünü geliştirmek
7. Okunan metinle ilgili eleştirel düşüncesini ortaya koymak
8. Okumayı zevkli bir alışkanlık hâline getirmek

Okuma öğretiminin amaçları doğrultusunda okuma becerisinin geliştirilmesinde aşağıda listelenen öğretim stratejilerinden yararlanılabilir:

1. Okunan metin hakkında genel bir bilgi sahibi olunması
2. Okunan metnin türünün ve iletişim amacının belirlenmesi
3. Metinde yer alan ana ve yardımcı fikirlerin bulunması
4. Seçici bilgiye ulaşmak amacıyla okuma yapılması
5. Metinde yer alan konu ve olayların birbiriyle ilişkilendirilmesi
6. Okunan metnin özetlenmesi
7. Metinde yer alan bilgilerin aktarılması
8. Okuma metinlerinde bilinmeyen sözcük ve yapıların anlamının bağlamsal veriler ve ipuçlarının yardımı ile bulunması

Yukarıda belirtilen okuma amaçları⁹⁸ ve stratejileri doğrultusunda okuma becerisinin geliştirilmesinde öğrencilerin düzeylerine uygun, ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik etkin katılımlarını sağlayacak etkinlikler düzenlenmelidir. Öğrencilerin metinde tamamlanmadan bırakılmış kısımları

tahminde bulunarak geliştirmesi, konulara ilişkin değerlendirmelerde bulunması, metnineden beğendiğini veya beğenmediğini gerekçeleri ile açıklaması, kendisinin benzer durumlarda neler yapabileceğini tartişması gibi etkinlikler öğrenme deneyiminin kişiselleştirilmesi, eleştirel dūřünme becerisinin geliştirilmesi ve öğrenen-odaklı bir eğitim ortamının oluşturulması ağısından önem taşımaktadır.

Okuma becerisine yönelik olarak uygulanabilecek bazı etkinlikler aşağıda verilmiştir:

1. Öğrencinin okuduğu metindeki en önemli cümleyi belirlemesi, daha sonra ikili çalışma yoluyla seçtiği cümleyi arkadaşıyla paylaşarak bu cümleyi neden önemli bulduğunu açıklaması istenebilir.

2. Metin üzerinde ayrıntılı bir şekilde çalışılmadan önce, öğrencinin metnin başlığı, görselleri, anahtar kelimeleri vb.ne bakarak metin ile ilgili metni tanıma ve tahmin etme çalışmaları yapması ve bu kapsamda soru hazırlayarak sınıfla paylaşması ile bu soruların metin incelenme çalışmaları sonrasında doğru cevaplanıp, cevaplanmadığının değerlendirmesi istenebilir.

3. Öğrencilerden metnin bütünü göz önünde bulundurarak metinde eksik bırakılan tamamlama cümlesini belirleyip doğru yere yerleştirmeleri istenebilir.

4. Metinde çıkarılmış olan bir cümlelerin veya paragrafın, metnin içeriği ve bağdaşlılığın özetilmesi ile doğru yere yerleştirilmesi.

5. Okuma metnindeki konu, herkesin bilgi sahibi olabileceği kişiler, olaylar ve durumlar ile ilgili ise, okuma öncesinde öğrencilerin konuya ilişkin bilgilerini paylaşması ve bilmek istediklerini saptaması yoluyla ilgi uyandırmak ve beklentileri artırmak amacıyla kavrama etkinlikleri yaptırılabilir.

Etkinliklerin seçimi ve uygulanmasında okuma öncesi, okuma sırası ve okuma sonrasında farklı tür etkinliklere yer verilmesi ve her üç aşamada da etkinliklerin dengeli bir dağılımının yapılması gerekmektedir. Okuma öncesindeki etkinlikler ile konuya hazırlanan önbilgilerini harekete geçiren öğrenci, okuma süresince gerçekleştirdiği etkinlikler ile konuya ayrıntılı olarak bakabilecek, kavrama, karşılaştırma, yorumlama, sentez ve değerlendirme yoluyla bilginin üreticisi konumuna geçecektir. Okuma sonrası etkinlikler ise öğrencinin kazanımlarını diğer öğrenme alanlarında ve metinle ilişkili farklı konular çerçevesinde uygulayabileceği bir ağılım sağlamalıdır.

TEACHING READING

Principles behind the teaching of reading

1. Reading is not a passive skill
2. Students need to be engaged with what they are reading
3. Students should be encouraged to respond to the content of a reading text, not just to the language
4. Prediction is a major factor in reading,
5. Match the task to the topic
6. Good *teachers* exploit reading texts to the full